

ALAPADATOK

A létesítmény elnevezése, címe

BUDAI VIGADÓ – MŰEMLÉKREKONSTRUKCIÓ
1011 Budapest, Corvin tér 8.

A nevező adatai (név, cím, felelős személy, telefon, e-mail)

Archi-kon Építészeti Tervező-Szervező Kft.
1114 Budapest, Bartók B. út 61.
Nagy Csaba, ügyvezető igazgató
Tel.: +36 1 2099376
office@archikon.hu

Beruházók adatai (cégnév, cím, felelős személy, telefonszám, e-mail)

Hagyományok Háza
1011 Budapest, Corvin tér 8.
Kelemen László főigazgató
Tel.: +36 1 225 6000
hhinfo@hagyomanyokhaza.hu

Tervező, adatai

ARCHI-KON Építészeti Tervező-Szervező Kft.
1114 Budapest, Bartók Béla út 61.
Tel.: +36 1 2099376
office@archikon.hu

Kivitelező adatai

ÉPKAR Zrt.
1149 Budapest, Egressy út 28-30.
Tel.: +36 1-422-3550
info@epkar.hu

Üzemeltetők adatai

Hagyományok Háza
1011 Budapest, Corvin tér 8.
Kelemen László főigazgató
Tel.: +36 1 225 6000
hhinfo@hagyomanyokhaza.hu

AZ INGATLANFEJLESZTÉS CÉLJA ÉS KONCEPCIÓJA

Bálteremből Táncszínház, avagy hogyan lett a Budai Vigadóból Hagyományok Háza.

A Hagyományok Házának otthont adó egykori Budai Vigadó épülete az egykori budai polgárság számára épült monumentális, kétemeletes, belsőudvaros neoreneszánsz épület. 1900. január 20-án nagyszabású farsangi bállal nyitották meg. A Hagyományok házának otthont adó megújított Budai Vigadó épületét 2018 októberében adták át. A megnyitót nagyszabású Kárpátmedencei néptáncfesztivál követte.

Bál és tánc ház, van hasonlóság, de mégis minden más. Az eredeti épület földszintjén étterem és kávézó működött, az emeleten bálterem és szalonok sora. A mai épület földszintjén oktatóterem, kiállítóter és kézműves műhelyek, az emeleten táncszínházi előadóterem, könyvtár, archívumok. 1890-ben nyitott belső udvar, 2018-ban fedett átriumtér. 2016 -ig padlástér, 2018-tól próbatermek, a Magyar Állami Népi Együttes (MÁNE) otthona. Az épület kívülről a felújított eredeti, de belül?

Funkcionális elrendezés

A Hagyományok Házában több, egymástól működésükben és az épület használata szempontjából jelentősen eltérő jellegű intézmény működött. Az első lépésben a szervezeti egységeket működésük szerint elemezni, elrendezésüket ésszerűsíteni kellett. Összefoglalóan elmondható, hogy a fő közönségforgalmi területek a földszinten és az első emeleten nyertek elhelyezést, a második emelet a kutatás, és adminisztráció, és a rendezvényszervezés területe. A Magyar Állami Népi Együttes új otthona a tetőtéri szintre került, hiszen az épületen belül itt alakítható ki olyan tér, mely a színpad alaprajzi és magassági igényeivel egyező, és próbateremként működhet. A nagy fesztávot igénylő próbatermi funkciókon túl a hozzá tartozó öltözők, a pihenő, étkező helyiségek stb. is a tetőtéri szintre kerültek. A tetőtérbeépítés tehát megnyitotta a lehetőséget a díszterem független használatára is. A lesüllyesztett, vízszigetelt pincszint pedig a díszlet, jelmez és egyéb tárolás, karbantartás területévé vált.

Az ingatlanfejlesztés célja az eredeti budai vigadó műemléki értékeinek megtartása mellett egy korszerűen és jól működő Hagyományok Háza Intézmény megvalósítása volt. További célként fogalmazódott meg, hogy az épület jellegében, arculatában is kötődjön az népi kultúra hagyományát őrző és tovább örökítő intézmény szellemiségéhez. Az eredeti épület stílusát tekintve kettős volt, a nagypolgárságot idéző neoreneszánsz és a szecesszió. A felújítás során a (nagyreszt elpusztított) népi és növényi épületfestést emeltük ki, mely a népművészeti tárgyakkal együtt megteremtette a kapcsolatot a múlt és a jelen funkció között.

ÉPÍTÉSZETI ÉS VÁROSFELJESZTÉSI KONCEPCIÓ

városfejlesztési koncepció

A Budavár lábánál található a Fő utca és Corvin tér. A Világörökség területén található, a legfontosabb Budai turisztikai célpontok közelében, de attól kissé távolabban, kevésbé frekventáltan. A Hagyományok Háza a magyar népművészet utcájaként kívánja a Fő utcát bevonni a turisztikai

vérkeringésbe, melynek központi eleme a most felújított-átalakított Budai Vigadó épülete a Corvin téren. A Fő utcában a projekthez tartozik több más intézmény pl. Magyar Népi Iparművészeti Múzeum, és kiállítóterek, népi iparművészeti boltok, illetve a terv szerint éttermek is csatlakoznak.

A Budai Vigadó előtti Corvin tér is közvetlen kapcsolódik az intézményi programokhoz, megteremtve az épület és a város kapcsolatát, a Fő utca felől pedig a látványműhelyek teremtenek kapcsolatot. A cél az élő népművészeti központ megvalósítása volt.

építészeti koncepció

A Kallina Mór és Árkay Aladár tervezte épület megújítása során az alapvető célkitűzés az épület eredeti kiemelt műemléki tereinek és értékeinek a minél teljesebb visszaállítása volt, oly módon, hogy az itt működő intézmények számára korszerű működés feltételei is biztosítva legyenek. Tervezői célkitűzés volt, hogy a műemléki kérdések és a mai kor mérnöki, gépészeti statikai, tűzvédelmi feladatai, a színpadtechnológia elvárásai észrevétlen természetességgel szolgálják az újjászületett környezetet.

A Hagyományok Háza funkcionális és használati működésének biztosításához, az eredeti épületet tiszteletben tartó alkotás létrejöttéhez, több jelentős új beavatkozásra volt szükség. A földszinti térrekonstrukciókon (utólagosan osztószinttel galériázott termek visszaállítása stb.) túl a főbb közönségforgalmi terek is megújításra kerültek. Az díszlépcsőház is visszakapta az üveg felülvilágítóját, a dísztermet az eredeti architektúrával rekonstruáltuk. A színpad és hátsószínpad kapcsolatának biztosítására a dísztermi fal nagyfeszítávú kiváltásra került. A pinceszinten jelentős beavatkozás (alapmegegerősítés, alapsüllyesztés vízszigetelés) történt annak érdekében, hogy ez a terület is hasznosítható legyen. A helyigény miatt szükség volt az udvar alatti terület hasznosítására is. A tetőtérbeépítés esetében - a meglévő külső tetőkontúr megtartása mellett - új tetőszint épült. A tervezett megoldás az utcai oldalról gyakorlatilag észrevehetetlen, míg felülről rendezett és nagyvonalú megoldást jelent. A Corvin tér felől a kupolatér az eredetihez hasonló díszműbádogos lezárást kapott. Az új tetőszint gerince ennek párkánya alatt tervezett, az utca felől az eredetihez közeli hajlásszögek a középső traktusban közel vízszintesen, az udvar felett pedig árnyékolható üveglefedéssel. Az utcai oldalakon a homlokzati párkány, a Fő utca felől balusztrád mögött tetőterasz sáv alakult ki, mely mögötti üvegsáv biztosítja a természetes bevilágítást és szellőzést. A tetőszinti bővítés páratlan panorámája, tágas új terei ideálisak az épület magas presztízséhez, eredeti nagyvonalúságához.

Az épületbelsőben az eredeti dísztérsor (előcsarnok, lépcsőház, díszterem) helyreállításán túl, az új központi tér, a belső udvar építészeti megfogalmazása volt a cél. A térfal az áttört loggia (utólagos beüvegezéstől megkönnyítve, épületagozatait helyreállítva a háttér, a földszint pedig új életet nyer a kortárs fa lelátó-pihenő (az Iskola utcai szint és a Fő utcai szintek különbségét használja ki és hidalja át), a szimbolikus fa, és az udvari közönségi tartózkodótérként és rendezvénytérként is hasznosítható udvarral. Az udvar lefedése a teljes épületnek fűtött beltérből való elérést biztosít, a földszinten közönségforgalmi nagy belmagasságú közönségforgalmi teret hoz létre mely a mindennapokban pl. a kézművesfoglalkozások közti szünetekben, vagy az épületben dolgozók a látogatók számára nyújt találkozóterületet, de esetenként rendezvényeket is tartanak benne. A területhez állandó büfé is csatlakozik.

RÖVID LEÍRÁS A FEJLESZTÉSRŐL

A projekt főbb adatai

Projekt megnevezése	BUDAI VIGADÓ – MŰEMLÉKREKONSTRUKCIÓ
telek területe	2684 m ²
beépített terület	2663 m ² (99%)
zöld terület	-
bruttó szintterület	12.645 m ²
építési költség	nettó 4.910 millió Ft
saját erő	100% központi költségvetési finanszírozás
hitel	-
eladásból	-
eladás, bérbeadás állása	
kivitelezés befejezésekor	-
1 évvel később	-

INNOVATÍV MŰSZAKI ÉS KÖRNYEZETTUDATOS MEGOLDÁSOK

épületrekonstrukció

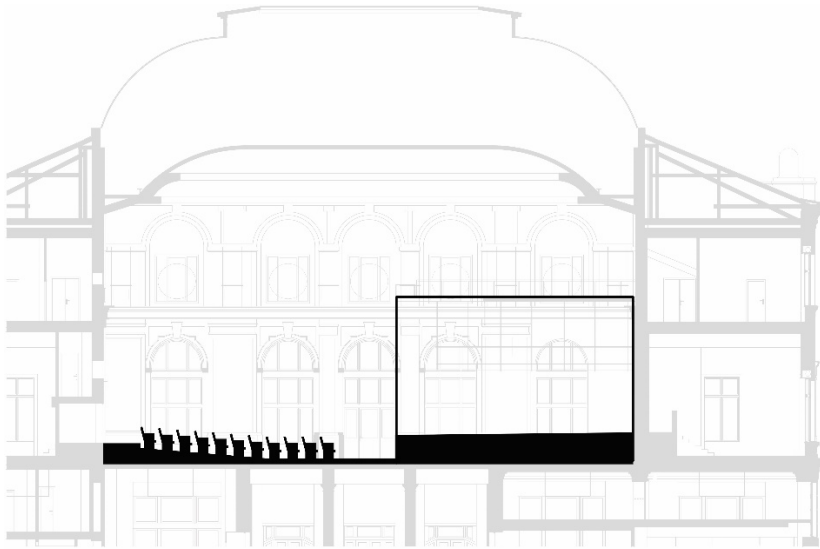
A meglévő műemlék-rekonstrukció különösen komplex feladat. A meglévő épületen gyakorlatilag az összes ebben a tárgykörben létező kérdés előkerült: alapsüllyesztés, aláalapozás, az utólagos teljeskörű vízszigetelés, fal és egyéb szerkezeti megerősítések, tűzvédelem, menekülési útvonal, hő és füstelvezetés. A műszaki megoldásokat úgy kellett elvégezni, hogy közben az épület műemléki értékei ne sérüljenek.

műemléki épület és az új elemek

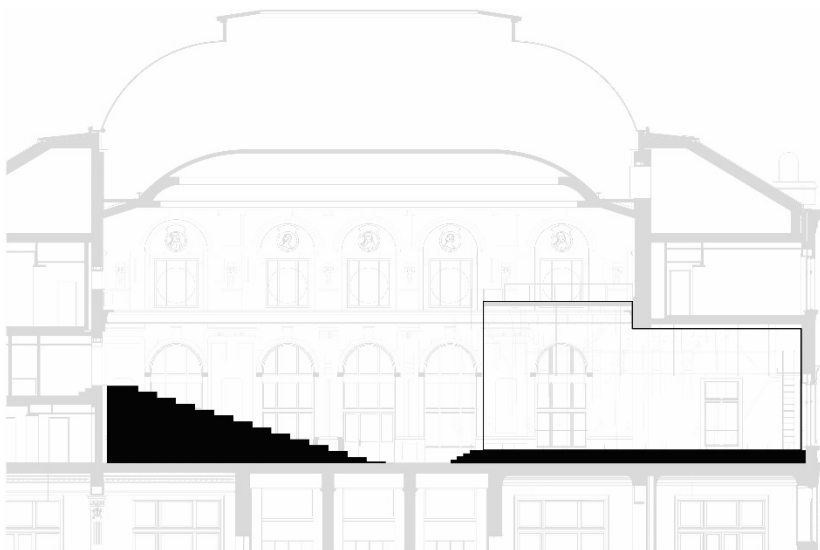
A korábbi műemléki épületben több fontos beavatkozás is történt, melyből az egyik legfontosabb a Díszterem rekonstrukciója:

A díszterem eredeti formája a vízszintes padozatú bálterem volt. E rendeltetést a második világháború után a színpados előadóterem váltotta fel, állandó színpaddal, és ferde fix padozatos nézőtérrel. Tekintve a helyiség méreteit, ehhez több kompromisszumra volt szükség. A terem több, mint egyharmadát a nézőtér takarta ki, magas színpaddal, de még így is korlátozott volt a színpadi láthatóság és a módosítások nyomán eltűnt az eredeti belső architektúra szinte összes tagoló és díszítő eleme, melyek az neoreneszánsz és a szecesszió világát idézték.

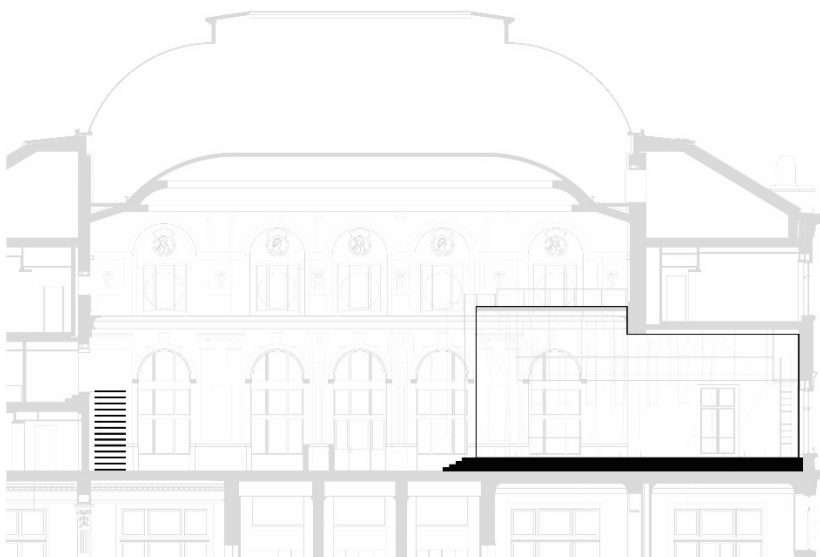
Az átalakítás után a díszterem fő funkciója továbbra is a táncszínházi előadóterem maradt. A Magyar Állami Népi Együttes táncszínházi produkcióinak bemutatása, és a befogadó színpadi funkció. A korábbi fixpadozatú alacsonyan emelkedő nézőtér helyett az új tribünt összecukhatóra (gépesített) terveztük, illetve a színpadot a volt hátsó próbaterület felé hátrébb helyeztük (hátsó fal kiváltása mintegy 14m fesztávon a meglévő kupolatér alatt), így a díszterem eredeti teréből kisebb területet vesz el. Így a terem igény esetén vízszintes padozatú díszteremként is működhet, és értelmet nyer az eredeti díszítettség helyreállítása. A színpad hátsó színpadi és öltözői kiszolgálása a korábbi területén marad azonban teljes egészében átépítésre, korszerűsítésre került. A raktárak (jelmez és díszletraktár a pinceszinten nyert elhelyezést) A közönségforgalmi megközelítés a korábbi útvonalon a díszlépcsőházon át történik. A közönségforgalmi kiszolgálóhelyiségek (ruhatár, színházi büfé, vízescsoport) azonban új helyre kerültek és méltóbb belsőépítészeti színvonalon valósultak meg.

Színházterem felújítás előtt

Színházterem nyitott nézőtérrel

Színházterem összecsukott nézőtérrel

környezettudatossági szempontok figyelembevétele

Az épület holisztikus szemlélettel tervezett. A belső udvar lefedésével kompakttá váló tömeg energetikai szempontból kedvező megoldás. Az üvegfelület csökkenti az épület hőveszteségeit, télen szoláris hőnyereséget ad, míg a nyári túlmelegedéstől külső árnyékoló védi. A passzív eszközökön túl az épületautomatikai szabályozás segíti az energiafelhasználás optimalizálását.

A megvalósult beruházás a város központjában van, a közösségi közlekedési kapcsolat kiválóan megoldott, 500 méteren belül metró, busz, villamos megálló található. A Fő utca egyirányúsításával a parkolás, kétoldali beállással alapvetően megoldott. Az intézmény díszlet, jelmez és gazdasági kiszolgálása a korábbi Corvin téri megoldás helyett az Iskola utcai új gazdasági bejáratról történik, így a Corvin téren a rendezvények, a vendéglátás számára szabadítottuk fel a korábban gazdasági kiszolgáló területet.

A KIVITELEZÉS KEZDETE ÉS BEFEJEZÉSE

Kivitelezés kezdete: 2017. január

Kivitelezés befejezése: 2018. szeptember

AZ INGATLAN HASZNOSÍTÁSA ÉS AZ INGATLAN KEZELÉSE

A Budai Vigadó rekonstruált épülete ad otthont a Hagyományok Házának, mely a Kárpát-medencei néphagyomány ápolására és tovább éltetésére létrehozott nemzeti intézmény. Az intézményt a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere 2001. január elsején alapította. Szolgáltató központként több nagyobb egységre tagolható, melyek eltérő eszközökkel, de egyazon céllal és elkötelezettséggel várják a népi kultúra, a hagyomány iránt érdeklődő nagyközönséget és a szakmabelieket, akik útmutatásért, vagy segítségért keresik fel az intézményt.

Magyar Állami Népi Együttes

A fél évszázada működő, most újjászervezett Magyar Állami Népi Együttes művészeti munkája során mérvadó, a közművelődést szolgáló művek előadására és létrehozására törekszik, valamint felkarolja a külső, támogatásra érdemes kezdeményezéseket.

Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum

A Kárpát-medence hagyományait átfogó Folklórdokumentációs Könyvtár és Archívum hozzáférhetővé teszi a régió népi kultúráját rögzítő audiovizuális és szöveges dokumentumokat.

Folklórdokumentációs Fejlesztési Osztály

A Főigazgatóság alá tartozó Folklórdokumentációs Fejlesztési Osztály a Hagyományok Házában folyó folklórdokumentációs munkához nyújt tudományos támogatást.

Népművészeti Módszertani Műhely

A Népművészeti Módszertani Műhely küldetése a hagyományos (paraszti, népi) kultúra közvetítése a mindenkori közkultúra felé. Célja, hogy a néphagyomány élhető műveltségi tényezőként, érvényes tudásként jelenjen meg a közművelődésben, a szórakozásban, az oktatásban. A hagyományos műveltség - ezen belül kiemelten a néptánc, a népzene, a népköltészet és a kézművesség - az egyetemes kultúra részeként éljen tovább.

Öt egysége, a Magyar Népi Iparművészeti Múzeum, a Nyitott Műhely, a Népi Iparművészeti Osztály, a Folklor és a Kézműves Osztály ebben a szellemben szervez képzéseket, konferenciákat, közvetít információkat, ír ki pályázatokat, készít kiadványokat, tananyagokat, zsűrizi a kortárs kézművesek és népi előadó-művészek alkotásait.

Néptáncbemutatók, koncertek, kiállítások, mesterség-bemutatók, játszóházak formájában népszerűsíti a magyar népművészetet itthon és külföldön, gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt; szaktanácsadást végez a közművelődési és oktatási intézmények, művészeti csoportok, szakkörök és alkotóműhelyek, egyéni alkotók, civil szervezetek és szakterületünkön tevékenykedő szakemberek számára.

Szervezési és Kommunikációs Főosztály

A Hagyományok Háza számtalan koncertet, színpadi produkciót, fesztivált, táncházat szervez évente, ahol emberek ezrei kerülnek kapcsolatba a népzenevel, néptáncsal, néphagyománnyal. A Szervezési és Kommunikációs Főosztály feladata ezen események megszervezése, operatív megvalósítása és a közönség megszólítása a legkülönbözőbb felületeken.

HOGYAN SZOLGÁLJA AZ INGATLANFEJLESZTÉS A SZŰKEBB ÉS TÁGABB KÖRNYEZETÉT, AZ ÉLETMINŐSÉG JAVÍTÁSÁT ÉS KÖZÖSSÉGI ÉRDEKEKET.

A Hagyományok Háza küldetése, hogy a Kárpát-medence néphagyománya minél szélesebb körben ismertté és szerethetővé váljon, így megmaradjon a következő generációk számára is. Az épület mintául szolgálhat a hazai városok és tájegységek, de akár határon túli intézmények számára is. A tevékenységek köre az előadásokon a múlt megismerését és aktív tovább élését szolgáló tanfolyamokon, műhelyeken előadásokon túl, a feldolgozás az archiválás és kutatást is magába foglalja. Az épület párhuzamos rendezvények megtartásán túl, akár az egész épületet megtelítő fesztiválokra is alkalmas.